Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 203 JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 24, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЖОВТНЯ 1997 р. Ч. 203 РІК CIV.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ НАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ ДО СНД

Київ. — 20-го жовтня, напередодні зустрічі лідерів СНД в Кишеневі, представник Адміністрації Президента Микола Дорошенко заявив, що Україна не є членом Співдружности Незалежних Держав і тому нема сенсу порушувати питання про її вихід з СНД, повідомили засоби масової інформації.

Заяву цю завідувач сектора Управління зовнішньої політики Адміністрації Президента зробив у той час, коли Україна все скептичніше починає ставитися до СНД, надаючи перевагу двостороннім зв'язкам з колишніми совєтськими республіками. Наприклад, цього місяця Київ зменшив наполовину свої фінансові вклади до організацій СНД, а Президент Леонід Кучма здійснив державні візити до Киргизстану і Казахстану.

На переговорах з президентами цих двох середньоазійських країн Л. Кучма обговорював дальшу ролю СНД і, між іншим, заплановану на 22-23-го жовтня зустріч СНД у молдовській столиці. УНІАР повідомила, що судячи з останніх подій, зустріч ця може бути переломовою в долі СНД. За словами М. Дорошенка, Україна йде на кишиневську нараду у новій епостасі країни-засновника співдружности і з правом голосу і впливу.

Українське телебачення зауважило, що М. Дорошенко навряд чи наважився б заявляти про Україну як нечлена СНД на свій розсуд. Слова його схожі на „пробний камінець", і переговори лідерів СНД у Кишиневі, згідно з телебаченням, слід, мабуть, відтепер називати не зустріччю СНД, а зустріччю 11+1.

Як відомо, після непідписання статуту співдружности, який обговорювався під час останньої зустрічі лідерів СНД у Москві, Україна перейшла до категорії асоційованого члена, тримаючи курс на вигідність саме двосторонніх відносин. Л. Кучма неодноразово наголошував на нерівноправності членства у співдружності, бо Росія намагається завжди бути „першою скрипкою в оркестрі дванадцяти".

На кишинівській зустрічі мали розглядати конвенцію про транснаціональні корпорації, угоду про спільний аграрний ринок СНД, положення про комітети співдружности, угоду щодо боротьби із нелегальною міграцією тощо. Лідери держав також мали заслухати доповідь про хід виконання міждержавної програми спільних дій у боротьбі зі злочинністю.

Патріярх Вартоломей відвідає Центр УПЦ в Бавнд Бруку

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут приготовляються до відвідин Патріярха Вартоломея, що має прибути до Центру Української Православної Церкви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., в понеділок, 27-го жовтня.

Патріярх прибув до ЗСА, як вже раніше повідомлено, в дні 19-го жовтня, а вже наступного дня відвідав Вашінгтон, де отримав золоту медалю Конгресу.

До С. Бавнд Бруку Патріярх Вартоломей прибуде гелікоптером о год. 4:30 по полудні і його привітають духовники УПЦ із Митрополитом Константином на чолі.

Заплановано оглядини Патріярхом церкви св. Андрія, цвинтаря, музею, консисторії і семінарії.

В церкві св. Андрія відбудеться Молебен о год. 5:30 по полудні, а відтак о год. 8-ій вечора — бенкет в Центрі Української Культури.

Українці хочуть створити в Росії національно-культурну автономію

Москва (УНІАР). — Другий конгрес Об'єднання Українців в Росії, який відбудеться в Москві 24-25-го жовтня, обговорюватиме створення в Російській Федерації української національно-культурної автономії.

На конгресі серед ряду інших питань розглядатимуть також питання про основні засади федеральної програми державної підтримки української культури в Російській Федерації. Працюватимуть секції з питань освіти, культури, економіки, підприємництва та соціяльних проблем.

У праці конгресу мають взяти участь з російської сторони віцепрем'єр Рамазан Абдулатіпов та міністер у справах національностей та регіональної політики Вячеслав Міхайлов. З української сторони участь візьмуть віцепрем'єр Валерій Смолій, голова Державного комітету з національностей Володимир Євтух, лідер Народного Руху України Вячеслав Чорновіл та інші гості.

Одночасно з конгресом почнуться Дні Культури України в РФ.

„Динамо" перемогло „Барсельону"

Київ. — 22-го жовтня київське „Динамо" на своєму футбольному полі приголомшило еспанську дружину „Барсельона" перемогою 3:0, повідомили засоби масової інформації.

В наслідок цієї гри українці твердо зайняли перше місце у групі „Сі" Ліґи европейських чемпіонів. Із трьох ігор „Динамо" здобуло сім точок, в той час як „Барсельона" з такої самої кількости ігор тільки одну, займаючи останнє місце у групі.

Першого голя у ворота противника забив Сергій Ребров на шостій хвилині, а на 32-ій хвилині —Юрій Максимов. Остаточний розгром еспанців закріпив Юрій Калитвінцев на 65-ій хвилині.

5-го листопада „Динамо" знову зустрічатиметься з „Барсельоною", але вже на її грищі.

У Верховній Раді України вирують передвиборчі пристрасті

Київ(Р.Р.). — Тут на сесії Верховної Ради України депутати вшанували пам'ять 18 жінок, які загинули під час залізничної катастрофи на Дніпропетровщині.

Судя Конституційного суду Микола Корнієнко присягнув на вірність Конституції, а парляментаристи привітали всіх суддів, адвокатів і прокурорів з професійним святом — Днем Юриста.

Далі почався розгляд пропозицій Президента про внесення змін до статтей 19 і 64 закону про пенсійне забезпечення. Вже раніше депутати ухвалили закон про підвищення мінімальної пенсії до рівня межі малозабезпеченості, тобто з 15 до 70.9 грн.

Як відомо, Президент наклав вето на цей закон, посилаючись на те, що в бюджеті Верховна Рада не передбачила грошей на такі витрати, і на даному етапі їх нема де взяти.

Від Уряду виступила заступник міністра праці Світлана Вегера, яка сказала, що пенсійна політика має бути такою продуманою, щоб давала можливість зростати українському виробництву і водночас зберігала соціяльні гарантії.

Депутат Михайло Степанов зазначив, що про-

(Закінчення на стор. 4)

Обмінялися грамотами в справі українсько-румунського договору

Київ(Р.Р.). — Тут 22-го жовтня Пресова Служба Міністерства Закордонних Справ України повідомила, що міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко і міністер закордонних справ Румунії Андріян Северин підписали протокол про обмін грамотами про ратифікацію договору між Україною та Румунією про дружбу і співробітництво, після чого договір набув чинности.

Міністри домовилися, що заходи для оформлення кордону і континентального шельфу розпочнуться не через три місяці, як передбачалося, а раніше.

За словами Г. Удовенка, в договорі визначено, що „Зміїний є островом". У свою чергу А. Северин зазначив, що питання статусу острова Зміїний вирішуватимуть фахівці міжнародного права. Щодо українсько-румунського договору, то там усе висловлено чітко і коментарів не потрібує.

Г. Удовенко вважає, що договір з Румунією вніс суттєві зміни у відносини між державами і заклав добру основу для їх розвитку.

Україна і Киргизстан вироблятимуть дорогоцінні камені

Київ(Р.Р.). — У п'ятницю, 17-го жовтня, закінчилася візита Президента України Леоніда Кучми до Киргизстану. Її результатом стало підписання домовлень про створення спільного підприємства з виробництва штучних алмазів за допомогою української технології та киргизької сировини.

Перед відвідинами Киргизстану Міністерство Закордонних Справ України поінформувало, що Україна не розглядає Киргизстан як стратегічного партнера з огляду на його зовнішньо-політичну орієнтацію і економічний потенціял. Однак взаємовигідні партнерські відносини не зашкодять обидвом державам.

Президент Киргизстану Аскар Акаєв закликав Президента України Л. Кучму до відновлення партнерських зв'язків, які були за часів СССР і Л. Кучма погодився.

Як уже інформовано, день раніше Л. Кучма відвідав Казахстан, де досяг більших успіхів. Зокрема сторони домовилися про постачання в Україну 5 млн. тонн нафти у 1998 році. Крім того, президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв пообіцяв інвестувати казахські капітали в будівництво Одеського нафтового терміналу, для завершення якого необхідно 200 млн. дол.

Появився журнал присвячений українським питанням

Парсиппані, Н. Дж. — З ініціятиви НТШ в ЗСА появилося чергове число Асоціяції для студій національностей всецїло присвячене українським проблемам. Журнал, що займається аналізою сучасних проблем, вмістив ряд статтей на тему сьогочасної України.

У числі є статті на тему геополітичної ситуації Україні тепер і у майбутньому пера амбасадора України в ЗСА д-ра Юрія Щербака, про Україну і її безпеку Карльоса Паскаля, про культурну виміни між Україною і Польщею пера проф. Романа Шпорлюка з Гарвардського університету, про утяжливу економічну зміну в Україні Джеффрі Сакса і Олександра Пивоварського з Гарвардського університету, про російську меншину в Україні Маріон Ректенволд і Станислава Лазебника про питання чи росіяни та українці є одними партнерами.

Журнал появляється щомісяця, а „українське число" вийшло за серпень 1997 року. Асоціяція для студій національностей має своє приміщення в Інституті Східньо-Західних Студій, 700 Бродвей, Ню Йорк, Н. Й. 10003.

Це перший раз, що будь-який американський журнал ціле число присвятив аналізі різних аспектів політичних, економічних та інших проблем України. Статті усі є короткі, аналітичні, написані знавцями поодиноких проблем.

НТШ в ЗСА було співспонзором цього видання, а редакційний комітет в складі Ані Процик, Івана Фізера, Володимира Стойка, Мирона Трофименка, Святослава Трофименко та Івана Коропецького, координований Ларисою Онишкевич, брав активну участь у редагуванні цього числа.

Г. Удовенко виступив на форумі американських жидів

Ню Йорк. — Міністер закордонних справ України, котрий є також президентом 52-ої Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у вівторок, 7-го жовтня, закликав ЗСА та всю міжнародну спільноту дати більшу підтримку ново-демократичній Україні, котра, як він заявив, зі своєї сторони робить все, щоб перетворити свою економіку та запобігти торгівлі зброєю з Іраном, — інформує пресове бюро Американського жидівського комітету.

Геннадій Удовенко виступив на дипломатичному форумі влаштованим нюйоркським відділом Американського-жидівського комітету, котрим провадив Дейвид Гарріс, заступник директора згаданого комітету.

У своєму виступі Г. Удовенко сказав, що Україна є „новонародженою демократією, котрій всього шість років". Він також зазначив, що „від часу нашої незалежности ми змінили нашу політичну систему з комуністичного тоталітарного режиму на модерне демократичне суспільство з новою Конституцією". Крім того Україна стала членом Ради Европи та прийняла цілий ряд важливих угод, включно з европейською конвенцією щодо людських прав.

Разом з політичною зміною, Україна пройшла економічну трансформацію від соціялістичної економіки до економіки вільного ринку, включно з уведенням своєї власної валюти та поборенням інфляції, але Г. Удовенко підкреслив, що ця економічна зміна „є повільним і болючим процесом". Україні дісталася в спадку

(Закінчення на стор. 3)

Російські комуністи відступили

Москва. — Комуністична партія Росії, котра під сучасну пору володіє більшістю голосів у парляменті, на початку цього тижня наробила багато шуму заявляючи, що запропонує перевести голосування про надання вотуму недовір'я теперішньому урядові президента Бориса Єльцина.

Як виявляється, це була тільки звичайна показуха запланована ще кілька місяців тому мабуть для того, щоб оживити партійну діяльність, котра через свою безкомпромісовість і чимраз більшу втрату політичного значіння не має ніяких причин для пересічного громадянина. Не зважаючи на те, що кілька днів тому на тайному зборі комуністичні лідери приобіцяли своїі погрози вотуму недовір'я перевести в життя, хібащо покотяться голови і зміниться політика уряду. Одначе коли президент Б. Єльцин без будь-яких делікатностей заявив, що не збирається міняти своєї програми реформ і вповні підтримує свій кабінет, то провідник комуністів Геннадій Зюганов цілковито відступив з поля бою. За це йому обіцяно щотижневий парляментарний форум на телебізії та декілька зустрічей з президентом кожного року.

Хоч останні опитування вказують на те, що пересічні російські громадяни ще не мали змоги відчути пільг вільного ринку та є дальше розчаровані теперішним урядом, то все ж таки комунізм, як ідея та установа, не має будь-яких виглядів. Про непопулярність комуністичної ідеології в Росії кожний висловлюється зі своєї точки зору, котра звичайно представляє його політичну приналежність. Одначе на думку аналітиків справжньою непопулярністю Комуністичної партії є те, що ще багато громадян має погані спомини з комуністичних часів в країні.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ОБІЦЯЮТЬ ЗАТВЕРДИТИ БЮДЖЕТ І ПІДВИЩИТИ ПЕНСІЇ

КИЇВ. — Міністер фінансів Ігор Мітюков сказав на пресовій конференції, що Уряд України у 1998 році вживатиме заходи для збільшення мінімальних пенсій, але це робитиметься поступово і поряд з реформою пенсійної системи. За словами міністра, нинішня пенсійна система є „зрівнялівкою", тому необхідно працювати над її удосконаленням. Сьогодні ж задовольнити рішення Верховної Ради щодо підвищення мінімальних пенсій на практиці неможливо. На іншій пресовій конференції виступили виконуючий обов'язки голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету Володимир Пустовойтовський та виконуючий обов'язки голови Комітету з питань фінансів і банкової діяльности Вячеслав Сокерчак. Вони сказали, що проєкт бюджету на 1998 рік порушує Конституцію і вісім законів, бо ліквідує економічні засади діяльности місцевого самоврядування. Та попри все, Верховна Рада України має намір ухвалити бюджет на 1998 рік вже цього року.

ОДНИХ КАРАЮТЬ, ІНШИМ ПОВЕРТАЮТЬ

ЛЬВІВ. — Львівське обласне управління Антимонопольного комітету України повернуло споживачам 690,000 гривень, незаконно стягнених за рахунок завищення тарифів. Голова Львівського обласного управління Антимонопольного комітету України Василь Поліщук пояснив на зустрічі з журналістами, що найбільш монополізованими є енергетичні та житло-господарські підприємства, державні молокопереробні та заготівлі цукру. У ці дні розпочато ревізії, пов'язані із штучним завищенням тарифів на Львівській залізниці, у „Львівводоканалі" та „Львівтелекомі". За словами В. Поліщука, „Львівтелеком", починаючи з 1994 року, за рахунок підвищення тарифів отримав за встановлення телефонів вісім мільйонів долярів прибутку.

МІЖЦЕРКОВНЕ ПРОТИСТОЯННЯ

ХЕРСОН. — Тут виникло протистояння між віруючими собору Святої Олександри, що належить УАПЦ. Частина парафіян вирішила перейти до УПЦ КП, а друга частина бажає залишитися в Автокефальній Церкві. В середовищі парафіян виникло національно-релігійне двовладдя. Парох отець Андрій сказав, що є три шляхи вирішення проблеми. Відправляти Служби Божі двома священиками; поділити майно між прихильниками обидвох церков через арбітражний суд; відмова однієї зі сторін від претенсій на храм. Відділ у справах релігій при Херсонській обласній адміністрації для мирного вирішення проблеми виявив готовість надати громаді ще один собор, який покищо перебуває у державній власності.

ЗВІЛЬНЕННЯ ПІД ЗАСТАВУ НЕ ВДАЛОСЯ

ОДЕСА. — Суддя Одеського обласного суду Григорій Колесников, котрий близько року розглядає справу про фінансові махінації в особливо великих розмірах колишнього радника голови українського парляменту Віктора Боженара та його спільників Валерія Пермінова і Миколи Медведєва, вдруге відхилив клопотання адвоката В. Пермінова про звільнення останнього з-під арешту під заставу 20,000 грн. Гроші обіцяв внести „Норд-банк". Із трьох підсудних В. Пермінов — єдиний, що залишається під арештом.

СИСТЕМА РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ

КИЇВ. — Міністер з питань надзвичайних ситуацій та захисту населення від наслідків чорнобильської катастрофи Валерій Кальченко повідомив на пресовій конференції про початок Першої всеукраїнської конференції рятувальників. Участь беруть близько 200 представників рятувальних служб, загонів, підрозділів тощо. Учасники зустрічі наголошують на необхідності створення в Україні єдиної системи рятувальних служб та координації їх праці Міністерством Надзвичайних Ситуацій. Під час інтернаціональних навчань українські рятувальники дістали високу оцінку з боку закордонних фахівців, зазначив міністер. Однак у галузі соціяльного захисту рятувальників Україна дуже відстала від західніх держав.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД КЕРУЄТЬСЯ КОНСТИТУЦІЄЮ

КИЇВ. — Голова Конституційного суду Іван Тимченко під час зустрічі з представниками преси з нагоди річниці Конституційного суду сказав, що закон про вибори розглядатиметься тільки тоді, коли подання про це підпишуть не менше, ніж 45 депутатів України. Це питання, зазначив І. Тимченко, дуже відповідальне і при його розгляді Конституційний суд не втягуватиметься у політику, а розглядатиме таке звернення незалежно від ходу виборчої кампанії.

У СВІТІ

ХОЧ КРИТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ створене в Акапулько, Мехіко, гураганом Полін офіційно відкликано, то насправді справа мається цілком інакше. Мешканці міста виходячи на вулицю дальше уживають так званих „хірургічних масок" від хмар бронзового пороху, який зноситься у наслідок висихаючого намулу. Мехіканські державні власті відповідальні за післягураганне порядкування та допомогу потерпілим є постійно наражені на публічні вияви невдоволення громадян.

У ВІВТОРОК, 21-ГО ЖОВТНЯ, Японія заявила, що підпише пропозицію світової заборони протилюдських мін-вибухівок, яку минулого місяця в Ослo підписали понад 100 країн. Прм'єр-міністер Рютаро Гашімото сказав, що Японія це зробить в короткому часі після того, як відбуде наради з керівниками закордонного міністерства і міністерства оборони. Це рішення Японії було дуже делікатним, бо в загальному в таких справах вона йшла слідами Америки, але цим разом вирішила діяти протилежно. ЗСА не підписали згаданої пропозиції, бо не прийняти їхнього внеску вийнятку, котрим вони пропонували залишити протилюдські міни-вибухівки на кордоні між Північною і Південною Кореєю.

В АМЕРИЦІ

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ у Вашінгтоні у вівторок, 21-го жовтня, Федеріко Пеня, секретар Департаменту енергетики, заявив, що американські науководослідники зробили важливий прорив у відкритті, котре вказує, що бензина може бути паливом дуже низького занечищення для електричних авт. Він підкреслив, що результатом цього відкриття може бути значне зменшення автомобільного занечищення довкілля, а також подвійна видатність мінімого пробігу. Електричні авта були б також куди більш практичними, бо могли б вживати різнородність пального та елімінувати довготривалу процедуру перезаряджения бетерій.

НОВА АДРЕСА УНСоюзу, „СВОБОДИ" і „Українського Тижневика"

SVOBODA
P. O. Box 280
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800
UNA Fax: (973) 292-0900
UW. Fax: (973) 644-9510

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510.

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Не всі бажають ширити пам'ять про борців за Україну

1997 рік став роком ювілеїв — хоча ми здається, у кожному році знаходимо рівні дати, що допомагають нам пам'ятати історію України та її славних постатей, яких у нас ніколи не бракувало в культурі, в політиці чи у геройській боротьбі з постійними наїзниками.

Тим разом маємо вийняткову нагоду відзначити 90-річчя з дня народження різних відомих осіб, імена яких мусять залишитися не лише у нашій пам'яті, але передусім у пам'яті майбутніх поколінь, а в багатьох випадках дійти до їхньої ролі і значення після довгих років замовчування і переслідування.

В усі роки совєтської окупації та промосковського режиму в Україні не було можливости і не було безпечно ширити правду про поставу тих одиниць, що зуміли втримати свою українську гідність та любов до України. Від шести років є нагода виповнити прогалини в історії нашого народу та передусім подати їх до відома загалу.

Тому не можна дивуватися, що раз-у-раз чуємо, читаємо чи беремо участь у святах на честь тих одиниць, що гідні того, щоб про них знали усі, зокрема молодші покоління, та ніколи вже їх не забули.

То ж безперечно дуже на часі було широке відзначування 90-річчя поета і національного борця Олега Ольжича, такої ж поетеси і жертви совєтського терору Олени Теліги, чи славного в народі Тараса Чупринки, леґендарного провідника УПА.

З таким же оправданням треба було пригадати українському народові про 90-річчя з дня народин генерала Петра Григоренка, чи коротку, але знаменну десяту річницю звільнення з ҐУЛаґу Данила Шумука. Добре, отже, сталося, що про цих двох відважних оборонців людських прав в совєтській Україні не забула наша спільнота, відзначуючи різні річниці.

90-річчя з дня народження П. Григоренка вшанували українці в різних країнах, згадуючи з вдячністю та подивом його великий вклад в інформуванні західнього світу про відважну поставу великої кількости українських патріотів у відношенні до ворожого совєтського режиму, та жертв, які вони довгими роками складали на вівтарі любови до України. Пригадують, що саме ген. П. Григоренко був засновником колишньої організації представництва Української Гельсінкської Групи в 1978 році та що ця група допомогла до зацікавлення Україною в західньому світі. Може саме ця рівна дата від дня народження, яку так широко відзначують, причинилася до цього, що вкінці признано Адміністрацією Президента Леоніда Кучми „Орден за мужність" покійному генералові.

Не менше мужньо, хоча не у військовому однострої, виступав проти існуючого режиму СССР політичний в'язень, що перебув 42 роки свого життя у тюрмах, Дмитро Шумук, другий активний член УГГ, що рівно десять років тому назад, завдяки протестам та праці міжнародних чинників, вкінці видістався до Канади. Цю рідкісну річницю відзначено тепер величаво на терені Канади, де Д. Шумук постійно проживає.

Значить, українська спільнота старається не забувати про своїх великих ділами синів і дочок і ширить знання про них та їхню пам'ять по всіх усюдах, як в Україні, так поза її межами, де лише живуть українці та їхні приятелі.

Але читаючи їх звідомлення про звеличання пам'яті та пригадку про кожного із них окремо, дивує нас один курйоз. Слідкуємо за включенням державних українських чинників у всі ці святкування, і за вийнятком ордену „За мужність" П. Григоренкові, який він отримав як військовик совєтської армії, не було досі поставлення наших так передових одиниць на державному рівні. Довідуємося, що на відзначенні Д. Шумука в Торонто не було ні одного представника із дипломатичного корпусу України, немає державних грошей на видання спогадів П. Григоренка, промовчано 90-річчя Чупринки, Теліги і Ольжича. Значить, не всі ми однаково бажаємо ширити пам'ять про наших героїв.

Василь Сокіл

НЕВЕСЕЛІ ДУМКИ ПРО ДРУГИЙ ФОРУМ

Другий Світовий форум українців завершився прийняттям резлюції, опублікованої 4-го вересня в „Літературній Україні". Для повнішого враження про працю форуму хотілося б скористатися з дальших публікацій, але газета знову не виходить уже другий місяць. Однак, в останніх числах газети вміщено промову Президента України Леоніда Кучми та голови УВКРади Івана Драча, які дають достатній матеріял для уяви, про що йшлося на форумі і чим він закінчився.

Якщо Президент підкреслював успіхи в зовнішній політиці, то в доповіді Івана Драча переважала переконлива і гостра критика внутрішньої політики, негаразди якої часом зводять нанівець оті зовнішні успіхи. Однак, у чому вони єдині: у виступі Президента та особливо в доповіді голови УВКР було чимало компліментів і реверансів на адресу західньої діяспори.

Це відрізняло цей форум від першого, коли наміри делеґатів з діяспори активно включитися в державотворчі процеси були обірвані: мовляв, „не лізьте не в свої справи". Відтепер задля порозуміння в єдності спільно будувати могутність держави, не чути вже поділу „на наших" та „не наших".

Відрізняє другий від першого те, що на ньому певною мірою врахувалися деякі пропозиції, подані діяспорними організаціями та окремими її діячами. У резолюцію включено вимогу Світового Конґресу Українців домогтися визнання історичної ролі ОУН-УПА як учасників національно-визвольних змагань. Так само прислухались і до пропозиції СКУ впорядкувати організаційно-правну схему організації. В доповіді І. Драча визнана помилковість введення в склад першої Ради представників державних структур. Відтепер у Раді нема таких осіб, чим стверджується непартійність і недержавність цієї громадської організації.

В доповіді І. Драча і в резолюції підкреслювалося важливу ролю західньої діяспори у зміцненні міжнародного авторитету України та заохочення економічної допомоги у формі інвестицій, однак, визнавалася необхідність активного включення діяспорних діячів до співпраці у внутрішній політиці. В резолюції сказано:

„Високо оцінюючи ролю української діяспори у здобутті Україною незалежности, Другий всесвітній форум українців вказує на необхідність збереження і зміцнення якнайтіснішого зв'язку з українцями всього світу, пошуку якісно нових форм співпраці в усіх сферах політичного, економічного і духового життя". Ця ж тема деталізується далі: „Конче необхідно певною мірою (чому не повною?) використовувати багатий досвід і потенціял української діяспори, набутий нею в країнах ефективної ринкової економіки".

І. Драч слушно нагадує, а резолюція підтверджує, що понад 16 мільйонів українців, які проживають за межами України, є тою силою, яка має впливати і на внутрішню політики держави: „Нинішня ситуація вимагає максимального і активного залучення до політичного, соціяльно-економічного, культурно-освітнього процесів в Україні всіх надбань і зусиль українства, в тому числі української діяспори". Він у доповіді ще точніше каже: „Світова українська діяспора несе в собі неоціненний творчий та інтелектуальний потенціял, який вимагає конкретного, практичного вжитку у різних сферах суспільного буття незалежної України".

Хоч він і не вказує, яким чином і в якій формі вжити цей потенціял, проте натякає, де саме потрібний він, коли спиняється на кричущих негараздах урядової внутрішньої політики. Уряд все ще не знає, яку Україну будує. Перефразовуючи його слова, зважуємося з болем в серці запитати, навіщо так турбуватися державі проблемою збереження в діяспорі національної ідентичности, коли вона своєю антинаціональною політикою доводить країну до занепаду? „Не для того, — говорилося ще в резолюції першого форуму, — вибoрювалася державна незалежність України, щоб сьогодні повторювати: „Економічне відродження України неможливе без національно-культурного відродження". Виходить, рятувати країну від катастрофи має діяспора?

Але чи можливо це здійснити? Громадська

(Закінчення на стор. 3)

І знову порушуємо тему потреб України

Дехто в нашій патріотичній громаді боронить-ся тепер від самої згадки про потребу допомагати Україні. Наводимо деякі репліки співмешканців Філядельфії, цього „міста братньої любови": „Як? Знову їм допомагати? Тим, що за шість років незалежности не відродили своєї мови, що вибирають на відповідальні становища скомунізованих прихильників єднання з „матір'ю" (чи мачухою?) Росією? Тим, що розкрадають — і т. д. і т. д. ? І то від кого — від тих, у яких все відібрали ті з-поза Збруча і опанували наші кам'яниці, які ми мали з діда-прадіда, пустили нас обдертими з усього в чужий світ? То їм ще допомагати?".

Ми дали довшу цитату тих реплік на наші звернення і відразу відповідаємо: ні, не їм, не тим що обдирали Галичину (бо тут саме йдеться про давній П'ємонт). Помагати треба тим, які в дуже невідрадних, а то й загрозливих умовах борються проти опанування міського життя на сході України російською, ворожою до українства, стихією. Не можемо воювати вибухами злоби і ненависти до всього, що за Збручем. Треба зробити селекцію — за що треба боротися, кому допомагати?

Перед нами діловий лист від Східньо-Українського Інституту Соціяльних Досліджень, підписаний д-ром Володимиром Білецьким. Знаємо його на основі його доповідей на конференціях українських студій в Урбана-Шампейн, Ілл. Людина ідейна, в гурті своїх друзів науковців видає, при великих труднощах, книжки, конечно потрібні для шкіл Донбасу, для української молоді і дорослих. З надісланих українських книжок, частинно спонзорованих із фондів ЗУАДК, хоча б про українських письменників Донбасу, до якої і ми долучили нашу статтю з характеристикою письменників сходу України, — бачимо, що духово-інтелектуальна продукція просувається, тяжкий процес відвойовування сходу України з-під чужої духової і мовної окупації триває. Отже, треба допомогти тим борцям на культурному полі бою. Звернулися вони до допомогових установ, у тому числі, зрозуміло, і до чільної допомогової установи, ЗУАДК, допомогти провести в життя три проєкти. От хоча б зібратися на один з них.

Подамо, за їх зверненням, інформацію про всі три проєкти.

1. „Тлумачний гірничий словник" на 5,000 термінів, над яким лексикографи й знавці гірничої справи працюють вже понад два роки. Такий словник послужив би українізації гірничої справи на сході України. Ціна видання — приблизно 5,000 дол.

2. „Отчі світильники" І. Мазура — книжка про історію української школи та педагогічної думки від середньовіччя до XIX сторіччя включно. Потрібно 3,000 дол.

3. Посібник з соціології та філософії „Українська ментальність — між Сходом і Заходом" І. Палька. Праця важлива тим, що виявляє, на основі студій, особливості ментальности східнього українця; випрацювано методи проведення відроджувального процесу в національно-культурному рузумінні на сході і півдні України. Ціна видання — 4,500 дол. Всі ці проєкти важливі. Без таких книжок не може поступати вперед українізація цих занедбаних теренів. Організатори вислали звернення до ККДУ і до ЗУАДК.

ККДУ багато допомагає саме в книжкових виданнях, отож приділив половину суми, потрібної на видання тлумачного словника, за що треба висловити щире признання. ЗУАДК загалом не виділяє більших сум на видання книжок чи часописів. Отож приділив меншу, радше символічну суму, тому що тепер саме проходить акція закупу окулярів для сиріт України та інші допомогові акції. На нарадах Екзекутиви висловлено думку звернутися зі закликом до нашої щедрої і глибокопатріотичної громади, що ми і робимо.

Просимо допомогти зібрати решту суми на гірничий словник, посилаючи датки на цю саме ціль до ЗУАДК. Ваші датки будуть призначені, якщо зазначите ціль, тільки для визначеної мети. Оголосимо відповідь від Українського Культурного Центру в Донецькому.

Адреса ЗУАДК: United Ukrainian American Relief Committee, 1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111.

Юрій Р. Рибак

Єгипет і Ніл

„Відносно Єгипту не буду розтягати своєї розмови, бо ніде нема так багато чудових речей, навіть у цілому світі, в порівнянні з тим, що можна побачити тут — таке велике число творів невимовної величі". Це слова грецького історика Геродота, який жив приблизно у 484-425 роках до Христа. За його часів Єгипет мав вже за собою тисячі років історії економічного, культурного і політичного існування. За 5000 років до Христа мисливська кам'яна зброя відступила своє значення в користь кам'яного сільсько-господарського знаряддя. Ранні землероби вздовж Нілу вирощували і здавали на схов зерно, приручали тварини, ліпили примітивний череп'яний посуд і ткали тканини.

Та прийшов час, коли Єгипет прийняв нільський подарунок „з подвійним вістрям" — повінь, під час котрої щороку від червня до жовтня на висушених берегах ріки відроджувалися ґрунти завдяки свіжій верстві нанесеного родючого намулу. Та не все була певність того самого висліду, бо зміни обсягу щорічної повені вели до бенкетування або голоду всіх у Єгипті. Тому спроба передбачити, записувати і контролювати цю примхливу великодушність ріки довела до розвитку історичних засобів осягнути ціль за допомогою різних способів, таких як астрономія, точний календар, письмо, система рахунковости, покращання середників для основних споруджувань... На думку вчених-єгиптологів, найбільшим подарунком Нілу можна вважати його вплив на формування єгипетської цивілізації.

Місце, де починається Ніл, довго заховувала леґенда, аж до хвилини, коли у 1800-их роках експедиція Буртон-Спік до Африки відкрила недалеко рівника озеро Вікторію. Це початок Білого Нілу, що пливе крізь просторий багнистий терен у південному Судані, де під впливом високої температури майже половина його води випаровує. Назва суданської столиці Хартум означає „хобот (труба) слона", бо нагадує місце, де води Ніл зливаються Білий Ніл зі Судану і Синій Ніл, що впливає з озера Тана в Етіопії. До 70 відс. води вже з'єднаного Нілу — це вода Синього Нілу, що вирішує зміни в обсягу повені і транспорту намулу.

Ніл, найдовший зі всіх рік світу, свою 4.145-милеву мандрівку з півдня на північ починає від озера Вікторії, а закінчує дельтою, яка врізується в Середземне море. Ця дельта, крім болотнистих місць і солених озер, має надзвичайно родючі ґрунти, а разом з долиною Нілу на 4 відс. цілої поварні Єгипту піддержує 99 відс. усього населення!

Щоб забезпечити Єгипет постійним постачанням води, так потрібної для наводнення ґрунтів долини Нілу, заплановано було побудувати греблю Асван висотою понад 350 футів і більш як дві милі довжини. Будова тривала від 1960 до 1968 року, коштувала один більйон долярів, а технічно і частинно фінансово сприяв Совєтський Союз. Щоб осягнути намічену ціль, гребля стримала велику кількість води у штучно створеному озері Нассер. Ця гребля викликала докорінну зміну єгипетської економіки. Сільське господарство не відчуває посухи, і тому його аґрарна продукція збільшилася подвійно. Фабрики і села мають змогу користати з благ електрики.

Але коли, з одного боку, гребля принесла екнімічні користі, то з другого — зруйнувала екологічне довкілля. Тисячі років ґрунти вздовж Нілу удобрював безплатно намул, що його наносила повінь. Зараз же бракує цього намулу, бо його здержала гребля, і сільському господарству приходиться збагачувати ґрунти коштовним хемічним добривом, а середноземноморське узбережжя близько нільської дельти зазнає сильної ерозії, тобто руйнування поверхні землі.

Науковці також винують греблю за збільшення недуги „схістосом'язиз" що викликує внутрішні і сечові (моче-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Баран

Згадаймо Едварда Козака

I

Згадуємо цього року і віддаємо заслужену честь людині, яка десятками літ своєю мистецькою і письменницькою творчістю, опертою на Богом даному таланті, розгрівала наші почуття і наші думки про рідний край, який ми мусіли залишити і який десятками літ стогнав в большевицькій неволі. Ми довгими роками мали його серед нас, і лише коли його не стало, усвідомили собі, якої втрати українська громада зазнала зі смертю Едварда Козака.

На десятках виставок ми чули аналізи його мистецтва, читали статті в газетах та журналах. А що про саме його життя?

Народився Едвард Козак 26-го січня 1902 року в селі Гірне на Стрийщині, дитячі роки провів у селі Дуліби, навчався у стрийській гімназії. Короткий час перебував у Відні, з 1927 року навчався у художній школі Олекси Новаківського і тоді ж втягався до співпраці з львівськими українськими видавництвами. У 1929 році одружився з Марією Бортник і виховав разом з нею доньку Наталку, синів Юрія і Ярему. В останніх десяти роках я доволі часто відвідував дім родини Козаків, і мав нагоду бачити, якою благородною була особистість Марії, Едвардової дружини, яка не тільки жила життям свого чоловіка, але творила тепло і привітність цієї хати, постійно відкритої для приятелів і знайомих з різних міст Америки.

Едвард Козак — це духовий твір українського Львова 20-30-их років. Зв'язавшись з видавництвом „Українська Преса" Івана Тиктора, він осягає змогу плідно працювати як мистець, письменник і редактор. Іван Тиктор, феномен на ті часи на полі української періодики, видає цілий ряд газет, таких як „Новий Час", „Наш Прапор", „Наш Лемко", „Народня Справа", гумористичні жирнали „Зиз", „Комар", журнал „Дзвіночок" для дітей, окремі книжечки „Українська Бібліотека", „Велика Історія України", і ці всі видання стають широким полем для малярської та письменницької діяльности Едварда Козака.

Найбільше своєї творчої енерґії він зосередив на журналі для молоді „Дзвіночок", свідомий ваги виховання української молоді в національному дусі, та журналі сатири і гумору „Комар". У „Дзвіночку", на 16 сторінок, було 20-25 малюнків, приваблюючих дітей, з цікавим, зрозумілим і глибоко патріотичним текстом.

Ось вірш з одного з них:

Люлі, люлі, спи мій сину
Свище вітер без упину
Й попід вікна там назад
Блудить-мудрить листопад.

Про велику ясну днину —
Люлі, люлі, спи мій сину
Другу думку як думає
У віконце заглядає.

Та головку нахиляє,
Одну думку він думає
Про роки оті минулі,
Як збивали листя кулі.

Щоб ти сину, дужий ріс,
Понад шаблю, понад кріс
Щоб із ним у поле злинув —
Люлі, люлі, спи мій сину.

Цей вірш ніби простий. Але скільки в ньому глибокого змісту! Є згадка про листопад, про ясний день, по кулі, що листя збивали, і рівночасно натяк на майбутній обов'язок молодого хлопця — брати в руки кріс.

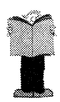
На що було спрямоване жало „Комара"? В першій мірі, на брак порозуміння в українському і в українсько-польському житті. Козак сягає також міжнародних тем, тавруючи політику Гітлера і Сталіна. Тема сталінських репресій, Великого голоду в Україні в творчості Козака отримала багато сторінок мистецької інтерпретації. Але причиною популярности „Комара" був не тільки зміст, а передусім мистецький талант Козака, яки збагачував зміст графічними рисунками, в більшості карикатурами, раз — в'їдливо-іронічними, раз — лагідно-веселими, залежно від тексту. Він наперед заповідав: „Стережіться, провідники народу! Стережися, великий народе, що маєш кепських провідників". Своїми політичними карикатурами Козак здобуває міжнародне признання і славу, бо його карикатури передруковують закордонні журнали.

Слідами історії: відвідини Едварда Козака редакції „Свободи" і „Українського Тижневика" в 1963 році, (зліва): Зенон Снилик, Вячеслав Давиденко, Антін Драган, Григорій Костюк, Володимир Душник, Е. Козак, Іван Кедрин, Лука Луців, Богдан Кравців і Іван Керницький (Ікер).

(Закінчення буде)

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Лекції англійської мови

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття тридцять сьоме

ПРО МАЙБУТНІЙ ЧАС

Тема, яка в англійських підручниках називається **Simple Future Tense** (звичайний майбутній час), в дійсності дуже заплутана. На це є дві причини.

Поперше, даний час (який інакше називається **Future Indefinite Tense**), на відміну від часів **Past Indefinite** і **Present Indefinite**, твориться при участі допоміжних дієслів — **shall** і **will**. **Shall** вживається в першій особі, **will** — в другій і третій. Але якщо речення висловлює сильну емоцію (наприклад рішучість), — вони міняються місцями.

American English спростив цю ситуацію, застосовуючи **will** для будь-якої особи. Одначе і в Америці є автори підручників, які дотепер настоюють на старій схемі. Американська практика при цьому така: дієслово **will** вживається повсюди. **I will (he will) do it tomorrow**. Одначе в більш піднесеній, емоційній мові, а також в юридичній лексиці може вживатися **shall**:

I give you my word: the work shell be finished tomorrow. — Я даю вам слово: праця (обов'язково) буде закінчена завтра.
The enemy shall not pass! — Ворог не перейде!

Льозунґом поборників людських прав у 60-ті роки стало:

We shall overcome! — Ми (обов'язково) переможемо!

Дієслово **will** дуже часто в розмовній мові скорочується: **will = 'll, will not = won't**.

I simply won't do that. — Я просто того не буду робити.

В побудові майбутнього часу є одна тонкість, знання якої позбавляє від багатьох помилок. Ось речення, яке відноситься до майбутнього часу: „Я буду вчитися". Після допоміжного дієслова „буду" стоїть значеннєве дієслово у формі інфінітива. Аналогічно твориться майбутній час і в англійській мові — **"I will learn"**. Після допоміжного дієслова **will** йде значеннєве дієслово (**learn**) в інфінітиві, але без частки **to**.

1-ша форма дієслова й інфінітив без частки **to** дійсно співпадають в більшості випадків, але не у всіх. Поперше, це відноситься до дієслова **to be**:

She will be here next week. — Вона буде тут наступного тижня.
There will be some work for you on Friday. — У п'ятницю для вас буде деяка праця.

Подруге, модальні дієслова **must** і **can** інфінітива не мають і тому у формі майбутнього часу їх заступають дієслова **have (to)** і **be able (to)**:

You will have to stay at home. — Ви повинні будете залишитися вдома.
Soon he will be able to read. — Скоро він зможе читати.

Існує тільки один спосіб сказати по-англійськи „я не зможу..": **I won't be able to come.**

Will you be able to accept this invitation? — Чи ви зможете прийняти це запрошення?

В англійській мові є й інші способи висловлення майбутнього часу — це друга серйозна трудність для україномовних студентів. Найчастіше вживаний зворот — **to be going to** — відповідає українським словам збиратися, намірятися.

When are you going to pay this bill? — Коли ви збираєтесь оплатити цей рахунок?
I'll pay as soon as I can. — Оплачу якнайшвидше зможу.
She'll be fifteen next Tuesday. — Їй сповниться п'ятнадцять (років) наступного вівтірка.
Oh, really? Is she going to have a party? — Дійсно? Чи вона буде влаштовувати вечірку?

Коли особа, яка говорить, попередньо завважує визначеність в майбутніх подіях, краще вживати **to be going to,** ніж **Future Indefinite**, але перекладати на українську його треба майбутнім часом.

Look at these clouds — it's going to rain soon. — Дивись на ці хмари — скоро почне падати дощ.
Be careful! You're going to brake this chair. — Обережно! Ти зламаєш це крісло.
She is going to have a baby in May. — У травні вона родитиме.

Коли мова про конкретні пляни, дієслово у **Present Continuous** часто говорить про майбутнє:

We're leaving tomorrow. — Ми завтра від'їжджаємо.

Ще один вислів — **to be about to** — вказує на найближче майбутнє:

The lesson is about to start. — Лекція скоро почнеться.
She is about to cry. — Вона ось-ось заплаче.

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял переклала та опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

ЗАЯВА СОБОРУ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ЗСА

Продовж останніх тижнів декілька пресових аґенств поміщували інформації з джерел Московської Патріярхії про зустріч Вселенського Патріярха Вартоломея з Московським Патріярхом Алексієм, що відбулася з кінцем вересня в Одесі в Україні. Вселенський Патріярх очолював конференцію довкілля, що відбувалася на пароплаві, який приставав у різних пристанях Чорного моря. В останній хвилині Московський і Грузинський Патріярхи запросили Вселенського Патріярха відвідати церкви в містах, де приставав пароплав. З ввічливости Вселенський Патріярх погодився прийняти це запрошення, відмовляючись водночас зустрітися з представниками інших православних юрисдикцій України. Справді, представників Київського Патріярхату і представників Української Автокефальної юрисдикції не запрошено до участи у відвідинах Одеси і не допущено на зустрічі.

В додатку ми довідалися з цих повідомлень, що Вселенський Патріярх повторно підтвердив своє давно відоме становище, а саме, що згідно з сучасною церковною дійсністю, одинока визнана Церква в Україні є церква, яка є складовою частиною Церкви Московської.

Собор Єпископів УПЦеркви ЗСА, почувши ці репортажі, сконтактувався з Митрополіями Постійної Конференції Українських Православних Єпископів поза Україною. Не бажаючи покладатися на правдивість вісток, поданих засобами масової інформації, конференція вирішила попросити Архиєпископа Антонія, який у той час, на запрошення Патріярха Теоктита, очолював урочистості, пов'язані з посвяченням новозбудованої української православної церкви в Румунії, заїхати до Константинополя, зустрітися з Вселенським Патріярхом та устійнити, що властиво відбулося в Одесі. Архиєпископа Антонія супроводжував о. прот. Іван Наконечний, член Консисторії та настоятель собору св. Володимира в Пармі, Огайо.

Патріярх Вартоломей тепло прийняв нашу делеґацію у себе на Фанарі у вівторок, 7-го жовтня ц. р. Під час цієї зустрічі Патріярх точно переказав зроблену ним в Одесі заяву, яка нічим не відрізняється від попередньо ним сказаного. Важливою частиною сказаного ним є таке: „В імені Церкви-Матері Константинопольської ми благословляємо ввесь український народ, якому сторіччя тому Церква-Матір дала світло християнства. Ми щиро й гаряче молимо нашого Господа Ісуса Христа, Князя миру, щоб знов послав єдність, церковну єдність православному народові України, у рамках канонічного порядку нашої святої Православної Церкви. Ми визнаємо юрисдикцію Московського Патріярхату за канонічну юрисдикцію тут, але ми вважаємо, що цього не досить, що це не розв'язує конкретно існуючої проблеми. Щиросердечні і гарячі молитви Вселенського Патріярхату взагалі, а нашої скромности зокрема, є за те, щоб якнайскоріше було відновлено єдність, на славу Божого імені і для більш ефективного служіння православ'ю тут, і більш широко — по цілому світі". „Ми апелюємо, — продовжував Патріярх, — до всіх українців, без виімку, щоб вони задумалися над своїми зобов'язаннями щодо історії і щодо православ'я і спільно шукали способів і шляхів поєднання. Це поєднання стане їхньою найбільшою силою. Воно прославить Ім'я Боже. Це буде найбільшою радістю Церкви-Матері Константинопольської, бо тоді всі разом одними устами і одним серцем прославлятимуть Отця, Сина і Святого Духа, Тройцю Одноістотну і Нероздільну. Нехай же буде слава, честь і поклоніння Святій Тройці на всі часи!"

Єпископи, члени Постійної Конференції і Собору Єпископів УПЦеркви ЗСА стояли непохитно на становищі, і надалі залишаються непохитні у своїх переконаннях, що єдиною розв'язкою сучасного церковного поділу в Україні є та Свята Православна Традиція, що ясно встановила б в незалежній державі — Україні незалежну Церкву. Це є ціллю наших старань в Україні. Ми висловлюємо признання Президентові України за його недавню заяву на Всесвітньому форумі українців, яка підтримує вищесказане. Ми не приймали і далі не приймаємо мовчки колоніяльне і неканонічне підкорення Церкви в Україні Московському Патріярхатові, що існує до цього часу. Навіть Константинопольський Патріярхат в різні часи цього століття заявляв, що це підкорення неканонічне. Наприклад, 1924 року Патріярший Томос Вселенського Патріярхату Константинопольського надав Православній Церкві в Польщі автокефалію. В ньому читаємо: „Переглянувши з любов'ю отримане (з Польщі) прохання і беручи до уваги правила Святих канонів, встановлюючих, що влаштування церковних справ мусить погоджуватися з політичними і цивільними формами (IV Вселенський Собор, Канон 17; VI Вселенський Собор, Канон 38), та канонічну думку Фотія, а саме: 'Прийнято, що правила, що торкаються церковних справ, а особливо парафій, повинні узгіднюватися із політичними і адміністративними змінами', а з другого боку, схиляючись перед умовами канонічних обов'язків, які зобов'язують наш Святий Вселенський Престол дбати про Православні Церкви, що знаходяться в потребі; та перевіривши факт, незаперечений навіть історією (бо ж зареєстровано, що перше відділення Київської Митрополії та Митрополій Литовської і Польської від нашого Престолу і приєднання їх до Святої Церкви Московської відбулося напереків канонічним правилам, і факт, що всього, що було встановлено в повній церковній автономії Київського Митрополита, який мав титул Екзарха Вселенського Престолу, не було дотримано); Наша Смиренність і наші Найсвятіші Митрополити й улюблені брати і співслужителі у Святому Дусі вважали своїм обов'язком вислухати прислане нам прохання Святої Православної Церкви Польщі й поблагословити та підтвердити її автокефальний і незалежний статус".

Після нашої консультації з Константинопольским Патріярхатом ми, Архиєреї Української Православної Церкви поза Україною, надалі переконані, що найбільш ефективним способом осягнення нашої мети є шлях канонічних правил нашої Святої Церкви. Може темпи крокування до цієї мети й методичні й зумисні зупинки в цьому процесі роблять нас нетерплячими, але ми водночас розуміємо, що лише такий повільний процес запевнить повне поєднання всіх юрисдикцій і отримає визнання цілим православним світом. Очі всіх, хто бачить, і вуха всіх, хто чує, мусять бути відкриті для усвідомлення остаточного і неминучого призначення — Автокефальної Церкви для України. Здійснення цієї мети не забере десятиріччя чи сторіччя, як це було у випадках інших Автокефальних Церков, хоча б тому, що швидкість комунікацій і дій у сучасному світі на це не дозволять. Але це забере певний час, поки окремі юрисдикції і індивудуальні особи в Україні схочуть розв'язати те, що їх ділить, і забажають знехтувати особистими амбіціями й стремліннями, які вони, можливо, мають. І в цьому процесі ми як ієрархи, духовенство і вірні Церкви в діяспорі мусимо з терпеливістю їм якнайбільше допомагати.

Ми стоїмо непохитно з нашими братами і сестрами в Україні і підтверджуємо нашу відданість українському народові у його незалежности поміж народами світу та його стремлінні до церковної незалежности поміж православними церквами світу. Нехай же наш повний любови Господь буде нашою силою, а Святий Дух нехай буде нашим провідником у майбутньому.

Собор Єпископів УПЦ в ЗСА

Г. Удовенко...

(Закінчення зі стор. 1)

знищена совєтська економіка разом з іншими проблемами. Ми стали спадкоємцями 1.2 мільйонової армії, котру зменшено до 300,000 осіб впродовж останніх шести років. Міністер закордонних справ України ще раз звернувся за міжнародною допомогою в цих драматичних змінах, які тепер проходять в Україні.

„Найважчою зміною під сучасну пору — це психологічна зміна серед людей, бо вона потребує багато часу, а то й цілих ґенерацій, бо ще дальше є носталгія за втраченою системою комунізму, зокрема у старших громадян в яких комунізм був глибоко закоріненим".

Коли ідеться про Іран, то Г. Удовенко підкреслив, що Україна втримує з Іраном нормальні торговельні стосунки, але не провадить торгівлі високими технологіями. „ З уваги на наші спілкування зі ЗСА ми відмовили Іранові продаж танків на суму 500 млн. дол.", хоча за втрату тих так конечних фондів Україна не отримала компенсати від Міжнародного валютного фонду, ані від нікого іншого. „Ми згідні виконувати наші зобов'язання, але потребуємо щоб інші країни виконували також свої. Отримуємо велику кількість наказів, критики і передумов, але нам потрібно сильнішої фінансової допомоги. Якщо ви хочете, щоб Україна стала бастіоном демократії в Европі, нам потрібно фінансової, політичної і моральної допомоги".

На питання про спроби Ірану заманити до себе на працю безробітних українських науковців з Чорнобильської АС, щоб допомогли Іранові у розвитку його ядерної програми, міністер закордонних справ України підтвердив, що так воно є, але Україна є безсилою цьому зарадити поки не отримає достатньої фінансової допомоги для розв'язки безробіття великої кількости своїх громадян.

Як президент теперішньої Генеральної Асамблеї ООН, Г. Удовенко приобіцяв вглянути у справу виключення Ізраїля з реґіонального бльоку, що не дає права увійти до Ради безпеки та інших важливих тіл ООН і для цього взяв зі собою оголошення комітету, яке розглядало цю справу і появилося в „Ню Йорк Таймсі".

Він також зазначив, що Україна є батьківщиною для п'ятої з черги за чисельністю жидівської громади та з гордістю підкреслив факт про „відродження жидівської культури і релігії", бо Україна створює відповідні умови для розвитку всіх меншин в Україні.

Г. Удовенко звернув також увагу присутніх на інші аспекти української політики, про повільне злиття України до західньоевропейської та трансатлантійської структури, включно з недавнім підписанням окремого спеціяльного договору з НАТО.

Крім того, стосунки між ЗСА і Україною розвиваються швидко і позитивно. З Ізраїлем також Україна має добрі відносини. Справу замирення на Близькому Сході Г. Удовенко назвав „важливою точкою на порядку денному ООН", але тільки Ізраїль і Палестинська самоуправа мусять для того найти розв'язку.

Американський жидівський комітет розвинув близькі стосунки в останніх кількох роках з Україною та українсько-жидівською громадою. У червні цього року керівники комітету приїздили до Києва на зустріч і розмови з міністром закордонних справ України та іншими українськими лідерами.

Невеселі...

(Закінчення зі стор. 2)

організація вимагає цього? А що на це скажуть державні урядовці? „Не можна позбутися від враження, — говорить Драч, — що у владні структури в Україні якийсь злий селекціонер (який, додамо зі свого боку, зветься радником Президента у кадрових питаннях) ретельно добирає сили антиукраїнські, які бачать своє покликання у повсякденному компромітуванні національної ідеї, ідеї державности України".

Слушно було б поцікавитись, що Координаційна Рада зробила, щоб не просто потворювати цитати з резолюції першого форуму, а й звітувати перед делеґатами другого форуму за плідну діяльність протягом п'яти років? Очевидно, не було про що говорити? Ніби як виправдання І. Драч сказав: „Упродовж цього часу УВКР незрідка доводилося контактуватися з державою в особі її найвищих урядовців і майже щоразу ми чули від них енергійні запевнення: ваша організація надзвичайно важлива і необхідна, вона робить вийнятково потрібну для держави й для світового українства справу. Але коли ми зверталися до тих же урядових осіб із тим чи тим проханням, то відразу відчували, що їхня підтримка УВКР має характер тільки моральний".

Які ж це були прохання? Та всього лише, щоб дали приміщення для керівництва організації, яке тулиться то тут, то там і не спроможне „робити вийнятково потрібну для держави і для світового українства справу". Але є надія, що „крига скресає". Правда, „без надії та перспективи вся справа була б приречена на безкриле, наївне аматорство, на зайняття по-сектантськи присмеркове". Чудове майбутнє віщується...

Повертаючись до заклику І. Драча використовувати досвід і творчий, інтелектуальний потенціял діяспори, відчуваємо нездійсненність його. Адже відомо, був такий період, коли деяких кваліфікованих дорадників запросили до спільної роботи, але, як засвідчує той же І. Драч, незабаром їх майже всіх вижили чиновники зі своїми клановими інтересами та корупційними зв'язками. Дійсно, такі дорадники виявлялися свідками злочинних вчинків тих урядовців. Крім того, таким антидержавникам загрожувала висока національна свідомість діяспорних діячів та їхній професійний рівень, що викривало антиукраїнськість та ділову нездатність цих урядовців.

А ще звернімо увагу на один „знак пошани" діяспорі. Замість якогось обіцяного почесного громадянства, називати 16 мільйонів українців, які волею злої долі викинуті за межі України, не просто українцями, а тими, що „з-за бугра", розмежувати націю, схарактеризувати одних зневажливим назвиськом „закордонний" українець. Мовляв, як у народі кажуть: „Бережіться, це, знаєте, заморська штучка"!

Як же нам тоді у співпраці та єдності увійти в XXI століття?

Єгипет...

(Закінчення зі стор. 2)

ві) інфекції. Цю недугу переносять мікроскопійні черв'яки, які розводяться у слимаках, що живуть у Нілі і його каналах. Ці черв'яки неначе свердло влізають у шкілу людей, коли вони перуть білизну, купаються або плавають у воді. Давніше, коли не було постійного наводнення, слимаки гинули в сухих каналах, а тепер цілий рік повні води канали підтримують життя слимаків, що є насіями поширеної недуги.

Життя для більшости єгиптян є тяжке, а вбогість стала стандартом. Причина теж в тому, що населення збільшується скорішим темпом, ніж розвивається економіка. Щоб цю проблему розв'язкати, існує серйозний проєкт під назвою „Нова долина": вода з озера Нассер наводнюватиме Західну пустелю. А що з того вийде, вирішить майбутнє. Зараз же в долішньому бігу Нілу домінує Єгипет і вживає левову частину води, яка досі була повністю забезпечена. Чому? Тому, що африканські сусіди були „економічним кошиком", що збирав допомоги індустрійних країн, були заплутані в горожанські війни і були слабі контролювати або будувати греблі на притоках. Зараз є інакше. Етіопія, Судан і Уґанда опрацьовують проєкти, як економічно використати воду своїх рік, а від Єгипту домагаються вищого приділу воду.

Значення приказки „Єгипет — це Ніл, а Ніл — це Єгипет" переходить до історії, бо сучасність вважає, що „Ніл є для всіх країн, крізь які перепливає".

ТРИ МІСЯЦІ ТОМУ, СЕКРЕТАР Державного департаменту Меделин Олбрайт, під тиском демократичних і республіканських членів Конґресу, приобіцяла, що вона створить бюро для справ Тибету, щоб цю справу включити у закордонну політику ЗСА. Тепер ця її, здавалося б зовсім не світової вагомости подія, створила для Уряду президента Билла Клінтона досить незручну ситуацію, котра пов'язана з однотижневими офіційними відвідинами китайського прем'єр-міністра Жіяна Земіна, що має початися вже в неділю, 26-го жовтня.

ПОДЯКА

30-го липня 1997 р. відійшов у вічність наш найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

СЛ. П.

ПЛАТОН ЄВГЕН ЯРОВЕНКО

У великому болі по втраті мого найдорожчого Платона, мого шляхотного і найщирішого друга життя нашого доброго і любого тата і діда, ми зустрілися з великим виявом співчуття і помочі від нашої родини, приятелів і знайомих.

Цією дорогою їм всім, з глибини серця, висловлюємо нашу щиру подяку.

Дуже дякуємо Владиці Юрієві, о. Богданові Сенцьові за величаве відправлення Панахид, зворушливі слова про покійного та співчуття у похоронному заведенні Кардинала, Торонто-Канада.

Щиросердечна подяка Владиці Антонію, приятелям покійного отцям: Богдану Желехівському і Михайлові Землянченкові за щирі слова та достойно відправлені похоронні відправи.

Вдячні Владиці Із'яславові, митрополитові білоруської церкви, за присутність і молитви.

Щира подяка ґенеральному консулеві Вікторові Крижанівському, що знайшов час бути присутнім на похоронних відправах.

Дякуємо диригентові і хорові церкви пам'ятнику в оселі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. за унікально чудовий і настроєвий спів.

Дякуємо сестрицтву, дорогим жінкам за приготовлення смачної тризни.

Вдячні родині, приятелям, установам за винятково чудові квіти в Торонто, Канаді та у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Складаємо сердечну подяку всім тим, що зложили численні пожертви на Українсько-Канадський Осередок Опіки в Торонто, де покійний перебував під сумлінною опікою останні місяці свого життя.

Дякуємо похоронному заведенню Конрой в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., ЗСА за взірцеве переведення похорону.

Щире спасибі всім, що словом чи письмом висловили співчуття і тим, що прибули з дуже далека і тим, що зблизька на цвинтар до С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де з любов'ю і гідністю відпровадили дорогого нашого Платона на вічний спочинок.

Вічна йому пам'ять!

Дружина ТАМАРА з дітьми і внуками.

Бандурист, який грає на різних інструментах

Була остання неділя серпня. Ми раділи, що дописує погода. Раненько пішли до церкви на Службу Божу, а відтак вирішили прогулятися Києвом.

Недалеко від Собору св. Софії зауважили нещоденну картину. Там сидів бандурист і грав на лірі, а біля нього лежали бандура, кобза, торбан...

Підійшовши ближче, я пізнав славного бандуриста Києва Володимира Кушпета. Привітались і у нас почалась розмова. Кілька років тому назад я мав нагоду пізнати його, відвідуючи Кобзарську школу у Стритівцях. Це, либонь, перша цього роду в Україні. Студенти дали мені повний концерт, а головним керівником цього надзвичайного концерту був якраз Володимир Кушпет. Він і далі у цій школі викладає бандуру.

На запитання, що він робить на вулиці, відповідь, заробляє на „хліб насушний ". Він грає на всіх інструментах: бандурі, кобзі, торбані (панська бандура) і лірі, щоб забезпечити існування родини. Сказав мені, платня за навчання в школі є досить нерегулярна. Беззавидна доля кобзарів, але іншої ради нема. І так продовжував грати на лірі. Саме тоді виконував думу, а голос у нього чудовий.

Другий інструмент був кобза. Це, либонь, я вперше почув віртуозну гру на кобзі. На самому початку я запитав його, чи є в Україні кобза. Так. У всі часи задовольняли наш народ сопілки, ліри, кобзи, торбани, бандури. Щодо кобзи, то вона документально засвідчена і описана в праці М. Лисенка „Характеристика особливостей українських народних дум, пісень, виконуваних кобзарем О. Вересаєм".

Кобза О. Вересая відмінна від домри чи гітари й бандури конструкцією, строєм, способом гри. Це симетричної будови лютнеподібний інструмент, що має шість струн на грифі і шість приструнків. Подібний музичний інструмент зафіксований також у праці Д. Яворницького. Відсутність ладків на грифі дає змогу добувати не тільки півтонову хроматику, а й чвертьтонові ладові сполучення.

На світлині: Володимир Кушпет.

Тоді я попросив, щоб щось заграв на торбані, у нас її також звали панською бандурою. За відродження цього інструмента можна подякувати, передовсім, знову ж таки М. Лисенкові, який у праці „Про торбан і музику пісень Відорта" описав його стрій, конструкцію, спосіб гри і подав нотні зразки музичних творів. Торбан розкриває зовсім невідому досі сторінку музичної культури української шляхти. Аналізуючи на практиці цей інструмент, можна без сумніву стверджувати його европейське походження з суто українського винаходу. За способом об'єднав два попередні інструменти — кобзу і бандуру. Складніший від своїх попередників, він потребував більше часу для опанування.

Легенда оповідає, що кобзу створив Всевишній, а кобзар у кращому розумінні слова є посередником поміж Господом і людьми. Музиканти не тільки співали під супровід торбану, але й танцювали.

Володимир Кушпет народився 6-го квітня 1948 року. З тринадцяти років почав учитись грі на бандурі. Вступив до музичної школи в Києві. У 1963 році поступив до КДМУ ім. Ґлієра. У 1969 році київський фахівець з електроніки Володимир Зарубинський розробляє та виготовляє звукознімач та посилювач звуку для бандури, і це наштовхує на ідею створення українського естрадного ансамблю „Кобза". Одним із замовників був В. Кушпет. Брав участь у запису двох платівок. Певні проблеми в комітеті примусили його залишити ансамбль. Тоді почав шукати іншу працю. Деякий час працював на українському радіо редактором музичних програм та як соліст оркестру народних інструментів, був засновником Київського ансамблю „Мальви". Там працював режисером музично-театральних вистав. Зустріч з останнім старосвітським бандуристом і майстром з виготовлення давніх інструментів М. Будником вплинула на подальше ставлення до справжнього народного інструментарію, не засміченого традиційного репертуару та справжньої історії кобзаро-лірництва. Результатом цієї діяльности стало відродження кобзи О. Вересая, торбана.

Коротенька характеристика кобзарського інструментарію потрібна, щоб зрозуміти широку палітру музичної вправності, притаманної українським співцям, яка була однією із складових частин кобзарства.

Микола Чорний-Дончук

У Верховній...

(Закінчення зі стор. 1)

позиції Президента України недостатньо обґрунтовані. Його підтримали інші депутати. Одні були „за", інші — „проти", а після гарячих дускусій поіменним голосуванням депутати відкинули вето Президента 316 голосами. Голова Верховної Ради Олександер Мороз зазначив, що Уряд має змогу протягом двох тижнів внести на розгляд парляменту законопроєкти, у яких передбачається механізми надходжень до Пенсійного фонду, зміни в оплаті праці тощо.

Л. Кучма арґументує неприйнятність цього закону відсутністю джерел покриття витрат. На його думку, ухвалення документу, не забезпеченого фінансами, має популістський характер і може привести до непередбачуваних наслідків, оскільки створить дефіцит бюджету майже 23 блн. дол. Депутати ж вважають, що відсутність грошей, це — не причина. Якщо їх нема, то треба знайти.

В другій половині дня на сесії було не менш напружене обговорення стану боротьби зі злочинністю. Виступив голова Координаційного комітету боротьби зі злочинністю, директор Національного бюра розслідувань Василь Дурдинець. Пізніше виступили міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко, голова Служби Безпеки України Володимир Радченко, виконуючий обов'язки генерального прокурора Олег Литвак, голова Державного митного комітету Леонід Деркач. Вони говорили про успіхи і недоліки в боротьбі із замовленими вбивствами та іншими злочинами, але визнали, що їх, в тому числі й корупцію, подолати не вдалося через заступництво „білокомірцевого клану". Йшлося і про те, що покарано вже багатьох керівників за хабарництво, але не вище районного рівня. З обласних і вищих керівників нікого не зачепили.

Голова Комітету боротьби з корупцією Григорій Омельченко, навівши приклади корупції серед вищих державних керівників, запропонував неґативно оцінити працю правоохоронних органів.

Коли дійшла черга до обговорення кандидатури О. Литвака на пост генерального прокурора, то він не дістав достатнього числа голосів. Наступного дня в таємному голосуванні О. Литвак знов програв. На думку Олександра Ємця, близько 15 депутатів не голосували за Литвака тільки тому, щоб помститися на Президенті, який все ще не підписав закон про вибори.

Депутати 256 голосами висловилися за позбавлення свого колеґи Володимира Марченка брати участь у сесії після того, як той образив О. Мороза.

ЗУБ ЗА ЗУБ

Саймон Лексінґтон з Ровд Айленду подав до суду лікаря, котрий замість хворого зуба вирвав йому здоровий. С. Лексінґтон вимагає, щоб до недбалого дентиста було застосовано діючий дотепер закон з1859 року, згідно з яким неретельному дентистові видаляється такий самий зуб, який втратив його потерпілий пацієнт.